

СТАНОВИЩЕ

от

Доц. Владимир Николов Андонов, дм.
Медицински Университет - Пловдив

Относно дисертационен труд на **д-р Гиргина Манолова Стоянова** на тема **"Наследственост, преканцерози и мониторинг при пациенти с колоректален карцином"** за присъждане на образователната и научна степен **"Доктор"** по професионално направление 7.1 Медицина и Докторска програма **"Вътрешни болести"**.

В качеството си на член на научно жури, определен със заповед №164/29.03.2021г. на Д-р Венелина Атанасова - Изпълнителен Директор на "Аджибадем Сити Клиник МБАЛ Токуда" ЕАД и базирайки се на Закона за развитието на академичния състав в Република България, както и Правилника за прилагането му споделям следното становище.

Обект на дисертационния труд на д-р Гиргина Стоянова е важен и актуален за медицинската наука и за гастроентерологията проблем, свързан със злокачествените заболявания на дебелото черво. Тези заболявания нарастват непрекъснато по честота в определени страни и представляват сериозен социален проблем. В страни със създадени програми за превенция на колоректалния рак и сред родственици от първа линия се отбелязва снижаване на честотата му. В България, поради липсата на програма за скрининг и профилактика на това заболяване, се наблюдава тенденция за повишаване на честотата на колоректалния рак. От тази гледна точка дисертационния труд на д-р Стоянова е изключително актуален и с много важно практическо значение. Той може да послужи като едно от така необходимите проучвания върху комплексните причини за развитието на колоректален рак при български пациенти, както и за тяхното мониториране след диагностицирането на това заболяване.

Дисертационният труд е представен в 203 страници, разпределени както следва: Съдържание и използвани съкращения - 6 стр., Въведение - 1 стр., Литературен обзор - 45 стр., Цел и задачи - 1 стр., Материал и методи - 3 стр., Резултати - 100 стр., Обсъждане на резултатите - 15 стр., Изводи и препоръки - 3 стр., Клинични случаи

- 5 стр., Заключение - 2 стр., Приноси - 2 стр., Библиография - 17 стр. Пропорцията между отделните раздели е спазена.

Литературният обзор е съвременен и е систематизиран в шест раздела. Първият раздел е посветен на епидемиологията, преживяемостта и леталитета при колоректалния рак. Вторият раздел разглежда колоректалните преканцерози, като последователно са описани възпалителните чревни заболявания, полипите и аденомите, сератните лезии и сератната полипоза. Третият раздел описва проблемите около наследствеността и генетичните фактори при преканцерозите и колоректалния рак, като са разгледани наличните данни относно генетичната увреда, фамилната аденоматозна полипоза и синдрома на Линч. Четвъртият раздел е посветен на клинико-морфологичните особености на колоректалния рак - локализация и клинично протичане, стадиране и класификация и факторите за метастазиране. Петият раздел разглежда методите за диагностика и наблюдение при преканцерозите и при колоректалния рак, вкл. тъканните биомаркери. Последният шести раздел описва епидемиологията, рисковите фактори, наследствеността и клинико-морфологичните особености при ранно възникнал колоректален рак под 55г. възраст. Литературният обзор завършва с изводи, които реално са формулирани като девет предпоставки за необходимостта от това проучване. Прави впечатление факта, че такава сложна материя е поднесена по разбираем начин, което показва, че автора владее изследваната материя.

Целта и поставените пет задачи са добре формулирани и са естествено следствие на литературния обзор и поставените нерешени проблеми.

Изследваният контингент включва 213 пациента, преминали през отделенията по гастроентерология и коремна хирургия на Пета МБАЛ - София за периода 2012-2019г. Тези пациенти са разпределени в четири групи - 87 оперирани пациенти с колоректален рак с подгрупа на ранно възникнал колоректален рак под 55г., 45 пациенти с възпалителни чревни заболявания, 71 пациенти с полипи и аденоми и 10 пациенти с чревни полипоза. Подробно са описани критериите за групиране на пациентите и използваните физикални, биохимични, инструментални и хистологични методи и изобразителните методи на изследване. Използван е панел от съвременни методи за статистическа обработка на материала.

Резултатите са добре структурирани и онагледени, като цялата дисертация съдържа 134 фигури и 24 таблици. Представени са в четири раздела, съответно на логиката на литературния обзор, поставените задачи и разделянето на пациентите по групи. Подробно са представени обследваните параметри на пациентите в четирите групи. Всеки раздел е с коректен и задълбочен анализ на получените резултати и завършва с обобщения. В края на главата с получените резултати са представени обобщени данни от наблюдаваните групи. Сравнително рядко срещано, но положително е клиничната илюстрация в дисертационния труд на четирима пациента.

Обсъждането показва, че авторът е навлязъл в дълбочина по изследвания проблем, както и, че притежава задълбочено клинично мислене и отлична професионална подготовка. То е структурирано в пет раздела, което логично следва поставените задачи. Този раздел завършва с изграждането на алгоритъм за наблюдение при пациенти с преканцерозни състояния и при пациенти, оперирани за колоректален рак, което е адекватния резултат на цялостното мислене на дисертанта.

Изведените осем извода са конкретни, коректни, в логично следствие от получените резултати и напълно точно и обобщено отразяват получените данни. Представени са и 12 препоръки за наблюдение на чревни преканцерози и за пациенти, оперирани за колоректален карцином, които са с голямо практическо приложение.

Приносите са осемнадесет - на пръв поглед много на брой, но при внимателна преценка на получените резултати и значителния обхват на използваната методология те отразяват адекватно цялостната идея на дисертанта. С особено значение отбелязвам първи, втори, трети, пети и единадесети приноси, като, както беше отбелязано по-горе, много важен е третият принос относно създадения алгоритъм.

Публикациите във връзка с дисертационния труд са 4 и 2 участия в международни научни форуми - напълно достатъчни според изискванията.

В библиографията са цитирани 257 източника - от тях 10 са на кирилица и 267 на латиница. Над 2/3 от тях са от последните 10 години. Всички цитирани автори имат непосредствено отношение към проучвания проблем и са цитирани там където трябва, съобразно целта и задачите на дисертацията.

В заключение, въз основа на гореизложеното, считам, че дисертационният труд на д-р Гиргина Манолова Стоянова на тема "Наследственост, преканцерози и мониторинг при пациенти с колоректален карцином" отговаря напълно на изискванията за присъждане на образователната и научна степен "Доктор".

16.04.2021г.

Член на Научното жури:
/Доц. Владимир Андонов, дм./

